

Reactie GTS op concept AmvB-leveringszekerheid onderdeel pieklevering

Inleiding

Het verheugt ons, dat wij in dit stadium in staat worden gesteld om commentaar te geven op de concepttekst van de AmvB, versie 24/07/'03. In het navolgende wordt een reactie, voorzover het de onderdelen betreft die betrekking hebben op de pieklevering. De reactie op het onderdeel 'noodleverancier' volgt later. Een groot deel van de reactie betreft commentaren van technische aard, aanpassingen die wij van belang achten om te komen tot een helder gespecificeerde en uitvoerbare taakstelling. Voorts hebben wij enkele fundamentele inhoudelijke kanttekeningen, met name bij Artikel 2 lid 3. en 4. en bij definitie e.

Artikel 1: definities

Het 'gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedrukgastransportnet' welke volgens Art. 10 lid 2 van de nu vigerende Gaswet taken krijgt op het gebied van leveringszekerheid wordt gedefinieerd als 'landelijke netbeheerder' (definitie e.). De term netbeheerder wekt in dit verband verwarring en heeft in het kader van deze AmvB ook anderszins geen toegevoegde waarde. Zoals al aangegeven in de discussies rondom de Implementatiewet kan GTS zich ook niet vinden in de positie van GTS van netbeheerder in de zin van de Gaswet. Zo is een netbeheerder volgens de Gaswet niet in staat om de taken uit te oefenen die volgens de concepttekst worden toegekend. Gemakshalve zullen we in ons verdere commentaar het werkbegrip 'GTS' hanteren.

f) *Pieklevering (2)*: in plaats van *gemiddelde etmaaltemperatuur* zou gesproken moeten worden over *gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur (Teff)*. Bij *Teff* wordt ook rekening wordt gehouden met windsnelheden. De -17 grens bijvoorbeeld is uitgedrukt in *Teff*. Let wel, bij een gemeten temperatuur van -7 kan de *Teff* al wel -9 zijn. Ter wille van de duidelijkheid over de functie van de pieklevering lijkt het ons dat niet te ontkomen is aan het gebruik van *Teff* in de AmvB. De definitie luidt als volgt:

Gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur (Teff): gemiddelde luchttemperatuur te De Bilt (T) gecorrigeerd voor de gemiddelde windsnelheid op hetzelfde station (V) uitgedrukt in meters per seconde volgens de formule:
 $Teff = T - (V/1,5)$

Pieklevering/ Artikel 2

1. Het startpunt dat GTS '..zorgt voor voldoende voorzieningen om vergunninghouders in staat te stellen de pieklevering te verzorgen voor alle kleinverbruikers..' gaat voorbij aan de taak die de regionale netbeheerders spelen bij de fysieke beleving van kleinverbruikers. Daarom zouden we voor lid 1 willen pleiten voor de formulering '*Het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedrukgastransportnet zorgt voor alle voorzieningen op het gebied van gasinkoop en gastransport door het landelijke hogedrukgastransportnet nodig om vergunninghouders in staat te stellen piekleveringen te verzorgen voor alle kleinverbruikers in Nederland*'
2. Aansluitend op bovenstaand voorstel voor lid 1 en definitie f. stellen we voor de eerste zin van lid 2. de volgende formulering voor:
Het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedrukgastransportnet stelt ter uitvoering van zijn onder het eerste lid genoemde taak gas beschikbaar aan

vergunninghouders op de exit-punten van het landelijk hogedrukgastransportnet die geheel of gedeeltelijk gebruikt worden ten behoeve van levering aan kleinverbruikers.

Bij dit voorstel wordt ook niet meer gesproken over 'contracteren' van pieklevering door vergunninghouders bij 'GTS'. Voor 'contracteren' is een actieve handeling van vergunninghouders vereist. Omdat de toewijzing aan vergunninghouders plaats vindt op basis van klantenportfolios is dit niet nodig en zou dit zelfs een risico-factor kunnen zijn. Het lijkt ons daarom verstandig te volstaan met een constructie waarbij 'GTS' beschikbaar stelt (betaling, zie lid 3 nw.), zonder dat er sprake is van contracten tussen GTS en vergunninghouders. Mogelijk impliceert deze constructie wel een aanpassing van de voorwaarden voor de leveringsvergunning (ook andere onderdelen van de AmvB leveringszekerheid zijn o.i. van invloed op de leveringsvergunning, zie m.n. noodleverancier).

De bijzin .. op de exit-punten.. is ter overweging toegevoegd om duidelijkheid te geven over de positie van de pieklevering in het marktmodel. Een dergelijke opmerking zou in plaats van in de wettekst ook in de Nota van Toelichting kunnen worden opgenomen.

- 3 (nw.) Om disputen te voorkomen over de omvang van de voorzieningen die beschikbaar worden gesteld aan vergunninghouders en over betaling pleiten we voor een extra bepaling na lid 2 met de strekking: *Het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedrukgastransportnet stelt de totale omvang vast van de voorzieningen nodig voor de pieklevering voor alle kleinverbruikers en stelt deze ter beschikking naar rato van het klantenbestand van een vergunninghouder in het segment kleinverbruikers. Het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedrukgastransportnet brengt de voorzieningen voor pieklevering dienovereenkomstig in rekening aan vergunninghouders, tenzij anders overeengekomen.*

Met de laatste bijzin wordt ruimte geboden aan marktpartijen om te differentiëren in respectievelijk in- en verkoopbeleid -bijvoorbeeld de mogelijkheid voor een het verkopen van een 'all-in product' aan door toeleveranciers vergunninghouders- zonder dat de betrouwbaarheid van pieklevering in het geding komt.

- 3./4. Het beginsel van deze leden in het concept AmvB is een Cost+ benadering, waarbij de enige feitelijke prikkel voor GTS om de kosten laag te houden het toezicht van DTe zou zijn. Ons inziens biedt dit startpunt geen goede inherente prikkel aan GTS zelf om de kosten daadwerkelijk zo laag mogelijk te houden dan wel op de meest efficiënte wijze te handelen (bijv. afweging 'inkopen' vs. 'eigen investering') en om de -in dit geval direct daarmee samenhangende- tarieven voor marktpartijen laag te houden. De benadering is voorts een opstap naar procedures met zeer omvangrijke administratieve lasten en onduidelijkheden over de regie met betrekking tot inkoop (GTS of DTe?). Deze problemen zijn niet aan de orde indien in lid 3./4. zou worden bepaald, dat de totstandkoming van de tarieven plaatsvindt op basis van dezelfde uitgangspunten als die worden gehanteerd voor gastransporttarieven van GTS: ontwikkelingen in de Europese Unie zijn richtinggevend voor de tariefhoogte van de pieklevering. Een afwijking van tarieven in omliggende landen brengt het risico met zich, dat pieklevering bij extreem lage temperaturen niet wordt ingezet voor kleinverbruikers maar voor andere markten. Handel op binnenlandse exit-punten wordt weliswaar administratief niet ondersteund door GTS, maar zal toch zeer wel mogelijk zijn. Gezien het bovenstaande kan de beoordeling van de transporttarieven en de piekleverings-tarieven op dezelfde wijze worden uitgevoerd. De hier voorgestelde benadering bevat een inherente prikkel voor GTS om zelf voorzieningen in te kopen tegen zo laag mogelijke prijzen, die overigens naar het oordeel van GTS voldoende betrouwbaar zijn, terwijl de administratieve lasten veel beperkter blijven.

6. Indien de naam 'Gasunie' zou gaan toevallen aan GTS wordt met de voorliggende formulering van lid 6. niet het beoogde doel bereikt.

Commentaar bij Nota van Toelichting

1. Doel en aanleiding

In de tweede alinea worden transportcapaciteitsplannen voor netbeheerders beschouwd als onderdeel van de regelgeving voor marktpartijen die zich ... bezighouden met gaslevering aan kleinverbruikers. Transportcapaciteitsplannen zijn niet specifiek in het leven geroepen voor de beleving van kleineverbruikers.

3.0 Inhoud van het besluit

Beide bullets op pagina 7: gesproken wordt over (zeldzaam) strenge winters. Het gaat bij pieklevering echter *alleen* over *extreem koude dagen*, die kunnen zich ook voordoen in winters die verder geen lange koudeperiodes kennen.

Voor strenge winters met lange koude-periodes blijft met het nu voorliggende pakket van regelgeving nog een zeer belangrijke taak liggen voor vergunninghouders. De door hen gecontracteerde capaciteit op het traject van (zeg) 0 tot -9 komt in de regel uit bergingen. De capaciteit die vergunninghouders uit bergingen contracteren moet voldoende lang inzetbaar zijn om de vraag op te vangen die zich gedurende zeldzaam lange koude-periodes voordoet (inzetbaarheid op basis van het temperatuurbeeld uit de winters van de afgelopen 50 jaar, afhankelijk van het temperatuurtraject, plm. 10 tot 25 dagen). Het is aan DTe om er op toe te zien, dat de door vergunninghouders gecontracteerde capaciteit voldoende lang inzetbaar is. Het is aan het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijke hogedruk-gastransportnet om voldoende capaciteit te contracteren voor het traject -9 tot -17. Ook deze capaciteit moet voldoende lang inzetbaar zijn om de taak van pieklevering te kunnen uitvoeren. Op basis van de meest extreme situaties van de afgelopen 50 jaar geldt voor de pieklevering een inzetbaarheid van plm. 1,5 dag voor het traject -9 tot -13 en plm. 4 dagen voor het traject -13 tot -17.

Voorgesteld wordt om de regeling na 5 jaar te evalueren en zo nodig de regeling bij te stellen. De vrijheidsgraden om de regeling aan te passen zijn echter beperkt, omdat GTS op dat moment investeringen heeft gedaan of anderszins verplichtingen is aangegaan die niet zo maar kunnen worden teruggedraaid.

3.1 Pieklevering

Bij instrumenten wordt mede gesproken over 'flexibiliteit gasvelden'. Dat instrument is niet kosten-effectief bij pieklevering, dat slechts een beperkte tijd behoeft te worden ingezet. Suggestie: volstaan met 'bepaalde typen opslag'.

Gesproken wordt over *leveranciers* die consequent te weinig *geïnvesteed* hebben in capaciteit voor 'strenge winters' (..vervang consequent door 'extreem koude dagen'..). Ons inziens gaat het hier om leveranciers die consequent te weinig hebben *gecontracteerd*. Daardoor dreigt er in de eerste instantie te weinig capaciteit beschikbaar te zijn voor de Nederlandse kleinverbruikersmarkt (capaciteit wordt verkocht aan andere markten). Dientengevolge zullen na verloop van tijd ook de investeringen in capaciteit -en daarmee het aanbod- voor kleinverbruikers achterblijven bij de vraag die zich zal manifesteren op momenten met piekvraag.

Na de tweede alinea op pagina 8 zou de -17 nog verder moeten worden toegelicht. ... laagste effectieve temperatuur waarbij de vergunninghouder volgens de AmvB leveringsvergunning nog in staat moet zijn te voldoen aan de vraag van de door hem beleverde kleinverbruikers. -17 is een effectieve temperatuur die zich eens in de 50 jaar voordoet

Percentages en formuleringen op 2/3 van pagina 8 (beginnend bij ..Bij het afbakenen ...) kloppen niet: voor eventuele alternatieve formuleringen, zie suggesties GTS in e-mail tekstvoorstellen AmvB-LZ d.d. 4/7/'03.

Onderaan pagina 8 wordt gemeld dat de DTe er volgens de wet op toeziet dat de kosten voor kleinverbruikers redelijk zijn en zonodig kan ingrijpen. De relevantie van deze opmerking voor pieklevering begrijpen we niet. Vergelijkbaar commentaar hebben we bij de tweede alinea van paragraaf 5 (pagina 12 bovenaan). Hierbij worden artikelen aangehaald uit de Gaswet (26 en 80), die niet relevant zijn voor gastransport van GTS en ook niet voor pieklevering.

II. Artikelsgewijs

Zie commentaren bij oorspronkelijke leden van de concept wettekst.

Extra kanttekeningen:

Derde lid: 5% lijkt wat krap, dan moeten belastingen wel meegenomen worden. 5% tot 10% is veiliger percentage ter voorkoming van letere discussies. Passage ... het reserveren van capaciteit ... zou specifiekere kunnen worden gemaakt door te melden ..het reserveren van transport- en productiecapaciteit.

Zesde lid: suggereert dat 'Gasunie' beschikking zal blijven hebben over al de benodigde instrumenten ten behoeve van levering aan kleinverbruikers ...zolang de AmvB van kracht is. Los van de vraag of dat wel zo is, is ook de vraag of de huidige situatie in de toekomst zal worden gecontinueerd.

De tekst is ook veel zwaarder aangezet dan nodig voor de AmvB leveringszekerheid. Voorgesteld wordt om de tekst toe te spitsen op pieklevering en niet op beleving van kleinverbruikers in het algemeen. Er is dan in ieder geval geen reden om het Groningenveld er bij te halen. Tekst bevat voorts vele onjuistheden.